

Participia praeferentia aktiva, futura aktiva, praeferentia mediopasiva a futura media

(1) Participium je slovesné přídavné jméno. Přídavná jména (i) popisují podstatná jména nebo (ii) sama zastupují podstatná jména tehdy, když jsou substantivizována členem:

- (i) ὁ **τρέχων** ἵππος – utíkající kůň
ὁ **θαυμαζόμενος** ποιητής – obdivovaný básník
- (ii) ὁ **τρέχων** – ten utíkající (člověk)

(2) Jako slovesné přídavné jméno může participium přibírat slovesné argumenty (např. předmět) či fakultativní doplnění (vykonavatel děje, příslovečné určení atd.):

- ὁ ἐν τῇ ὁδῷ **τρέχων** ἵππος – kůň běžící po cestě (příslovečné určení)
- ὁ ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων **θαυμαζόμενος** ποιητής – básník obdivovaný lidmi (vykonavatel děje)
- ὁ τὴν ὠδὴν **ᾄδων** – ten (člověk) zpívající píseň (předmět)

(3) Participium se svými slovesnými argumenty či jiným materiálem, je-li přítomen, tvoří participiální frázi, kterou do moderní češtiny často překládáme vedlejší větou. Druh české vedlejší věty se odvíjí od polohy participiální fráze vzhledem na řídicí substantivum (i zamlčené), na které se participiální fráze vztahuje.

Rozeznáváme dvě polohy, atributivní (za členem) a predikativní (mimo člen):

- **atributivní poloha:** participiální fráze následuje bezprostředně za členem, který se váže na řídicí substantivum (i zamlčené), ((i) člen – ptc. fráze – substantivum; (ii) [člen] – substantivum – člen – ptc. fráze; (iii) člen – ptc. fráze)
 - takovouto participiální frázi můžeme přeložit vztažnou větou:
 - (i) ὁ ἐν τῇ ὁδῷ **τρέχων** ἵππος – kůň, který utíká po cestě
 - (ii) ὁ ποιητής ὁ ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων **θαυμαζόμενος** – básník, který je obdivován lidmi
 - (iii) ὁ **τρέχων** – člověk, který utíká
 - participiální frázi či participium v atributivní poloze lze přeložit i českým aktivním -cí-oným či pasivním n-/-t-oným participiem (viz výše)
- **predikativní poloha:** participiální fráze následuje až za řídicím substantivem (i zamlčeném), nikoliv za členem ([člen] – substantivum – ptc. fráze; ∅ člen – ptc. fráze)
 - takovouto participiální frázi můžeme přeložit vedlejší větou ve funkci příslovečného určení (časová, důvodová, přípustková), méně správně vztažnou větou:

ὁ ἵππος ἐν τῇ ὁδῷ **τρέχων** τὴν φάλαγγα βλέπει – když kůň utíká po cestě, vidí falangu

ὁ ποιητής ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων **θαυμαζόμενος** ἄλλον ποίημα ἔγραφε – básník, protože byl obdivován lidmi, psal další báseň

- rozvíjí-li predikativní participiální fráze podmět věty, můžeme ji do češtiny přeložit i přechodníkem:

ὁ ἵππος ἐν τῇ ὁδῷ τρέχων τὴν φάλαγγα βλέπει – kůň, běže po cestě, vidí falangu
 ὁ ποιητὴς ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων θαυμαζόμενος ἄλλον ποίημα ἔγραφε – básník, jsa obdivován lidmi, psal další báseň

- rozvíjí-li predikativní participiální fráze přímý či nepřímý předmět věty, můžeme ji do češtiny přeložit jednak (i) vedlejší větou ve funkci příslovečného určení (časová, důvodová, přípustková) nebo méně správně vztažnou větou, a také (ii) aktivním -cí-oným či pasivním n-/-t-oným participiem ve funkci doplňku:

ἀπέκτεινα τὸν παῖδα τὴν ὥδην ᾄδοντα – (i) zabil jsem chlapce, když / protože zpíval píseň; (ii) zabil jsem chlapce, zpívajícího píseň

ἀπέκτεινα τὸν ποιητὴν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων θαυμαζόμενον – (i) zabil jsem básníka, protože / ačkoliv byl obdivován lidmi; (ii) zabil jsem básníka, obdivovaného lidmi

- překlad vedlejší větou ve funkci příslovečného určení je vždy interpretační (zabil jsem básníka kvůli nebo navzdory jeho popularitě?)
- predikativní participiální fráze doplňuje také předmět po slovesech smyslového vnímání; kromě (i) -cí-oného či n-/-t-oného participia ve funkci doplňku či pomocí vztažné věty ji můžeme překládat (ii) infinitivem nebo (iii) vedlejší větou:

βλέπω τὰς λαμπάδας ἐν τῷ ἱερῷ φαινούσας – (i) vidím pochodně, zářící v chrámu
 (ii) vidím pochodně zářit v chrámu; (iii) vidím pochodně, jak září v chrámu

(4) Časová platnost participia je relativní. Participium prézentu vyjadřuje děj, který je současný s dějem vyjádřeným určitým slovesným tvarem ve větě. Participium futura má odstín vůle či úmyslu:

ὁ ἵππος ἐν τῇ ὁδῷ τρέχων τὴν φάλαγγα βλέπει – kůň, když utíká po cestě, vidí falangu
 ὁ ἵππος ἐν τῇ ὁδῷ τρέχων τὴν φάλαγγα ἔβλεπε – kůň, když běžel po cestě, viděl falangu
 ὁ στρατιώτης στρατευσόμενος τὴν κόρυν παρασκευάζεται – voják, protože hodlá vytáhnout do boje, si připravuje helmu

(5) Participium má tyto jmenné kategorie: rod (masc., fem., neut.), číslo, pád. Těmito kategoriemi se shoduje s řídícím (i nevyjádřeným) substantivem či zájmenem. Participium má také slovesné kategorie: kmen (praes., fut., aor., perf.) a rod (act., mps., pass.). Kmen určuje relativní časovou platnost participia (viz bod (4)), rod zas určuje, zda řídící substantivum či zájmeno (i zamlčené) děj vyjádřený participiem vykonává (act., mps.-med.) nebo podstupuje (mps.-pass., pass.).